

Regionaal Archief Alkmaar, Archief van de Gemeente Alkmaar 1254-1815, inventarisnummer 1

Modern Nederlandse vertaling tekst uit het boek van J.C.M. Cox getiteld: *“Der beden des poerters der stede van Alcmair goedertierlic toe ghenegen”*. *Stadsrecht Alkmaar 11 juni 1254*

Willem bij de genade Gods Rooms-Koning de immer gewijde. Aan al diegenen die dit onderhavige geschrift zullen zien, zijn dankbaarheid en achting. Nota bene, dit heeft men destijds tot stand gebracht opdat het in de loop der tijd niet zal worden vergeten. Daarom is het verstandig dat men het ter nagedachtenis op schrift heeft gesteld en wordt de getuigenis van verstandige lieden aanbevolen.

1 Het tolrecht

Daarom willen wij dat het bekend wordt bij iedereen dat wij uit liefde voor de vrijheid van de stad Alkmaar, het verzoek van de poorters van deze stad welwillend toegenege hen hebben vrijgesteld van alle tol en van alle heffing van tol te water en te land in het graafschap Holland.

2. Het poorterrecht

Voorts hebben wij de genoemde poorters zodanige vrijheid gegeven dat als iemand iets mishaget tegen een burger van Alkmaar dan zal hij daarvan niets hebben dan het oordeel van de schepenen. Noch wij noch onze opvolgers zullen ten aanzien daarvan iets anders verlangen.

3. Een poorter die men buiten de stad onrecht aandoet

Wanneer een van de omwonenden onrecht en geweld heeft gedaan aan zaken die een van de genoemde poorters rechtmatig en onbetwist heeft bezeten dan zal de schout van Alkmaar daarheen trekken, met de gehele bevolking zowel armen als rijken en het onrecht ongedaan maken zonder dat dit ons of de onzen vijandig stemt.

4. Verwerving van het poorterrecht

Voorts hebben wij het bij besluit van ons en onze mannen billijk geacht toe te staan dat de stad Alkmaar zich verheugt in het recht dat in dit onderhavig geschrift is opgenomen. Als iemand ongeacht de plaats waar hij vandaan komt in de genoemde stad poorter wil worden, dan zullen de poorten en ingangen voor hem open staan wanneer hij trouw zal zweren aan ons, onze erfgenamen en aan de stad. Daarnaast zal hij de schout 4 penningen, de bode 1 penning en voor het besluit van de schepenen 3 schellingen moeten betalen. Wanneer dit is volbracht zal hij voortaan de rechten van een poorter genieten.

5. Een poorter buiten de stad te zijn

Iedere poorter mag indien dit noodzakelijk is 40 dagen in de hooimaand en in de oogstmaand om zijn koren binnen te halen en evenveel dagen in de herfst om te zaaien, buiten de vrijheid van de genoemde stad verblijven mits hij als die tijd is verstreken terugkeert in de stad om daar te wonen. Ook iedere nieuwe poorter mag 40 dagen buiten verblijven om zijn zaken binnen de stad te brengen.

6. Het recht om te dagvaarden

Wanneer een poorter voor het gerecht gedaagd wordt moet hij gedagvaard worden door de rechter of diens bode om 2 weken na de dag van de dagvaarding voor het gerecht te verschijnen. De poorter die gedagvaard is kan de dagvaardingstermijn vervroegen en verkorten maar rechtens komen hem twee weken toe. De genoemde wijze van dagvaarden is alleen van toepassing in de procedure tot oplossen van een twist tussen twee poorters.

7. Het recht doen aan een vreemdeling

In het geval dat een vreemdeling een poorter voor het gerecht daagt zal de rechter verplicht zijn om in het belang van de vreemdeling binnen drie dagen recht te doen.

8. Afleggen van de onschuldeed

Als iemand, hetzij een poorter hetzij een vreemdeling, vanwege een aanklacht is gedaagd om met zijn eigen hand de onschuldeed af te leggen is hij verplicht om onmiddellijk ter terechtzitting de onschuldeed af te leggen. Maar in het geval hij de onschuldeed moet afleggen met getuigen, zal hij de gelegenheid hebben zich twee weken te beraden. Daarbij geldt dat alleen een poorter kan getuigen tegen een poorter en een gewone poorter die een getuigenis aflegt verplicht is te zweren. Een gezworen schepen kan zonder eed een getuigenis afleggen.

9. Iemand dagvaarden

Maar wanneer iemand wordt gedagvaard in een geldelijke kwestie dan moet hij worden gedagvaard door de rechter of diens bode in de aanwezigheid van 2 poorters. In de dagvaarding moet de hoogte van het geldbedrag worden genoemd. Wanneer de gedaagde niet op de vermelde dag ter terechtzitting verschijnt zal de klager het in de dagvaarding genoemde geldbedrag toegewezen krijgen. Omdat de gedaagde niet ter terechtzitting is verschenen zal hij de rechter een boete van 3 schellingen en de klager 2 schellingen ter genoegdoening moeten betalen.

10. Het onttrekken van belastingplichtigen aan de rechtsmacht

Voorts, als belastingplichtigen aan een andere heer door ons of onze schout voor het gerecht gedaagd worden, dan mogen ze door de eigen heer aan de rechter onttrokken worden mits hij getrouw belooft binnen veertien dagen op passende wijze recht te doen. Wanneer hij dit niet doet dan mag hij ze niet meer aan de rechtsmacht van de stad onttrekken.

11. Recht inzake schulden

Hetzelfde geldt wanneer een poorter door iemand gedaagd en aangeklaagd wordt inzake een geldelijke schuld, anders dan die waar de handgelofte voldoende is, die men doorgaans gewedde hand noemt. Degene die wordt aangeklaagd mag de onschuldeed met zijn eigen hand afleggen.

12. Recht inzake onroerend zaken

Als iemand gedaagd wordt inzake onroerende zaken en bij de eerste oproep niet ter rechtszitting verschijnt dan zal hij nogmaals gedagvaard moeten worden. Komt hij ook de tweede keer niet opdagen dan zal hij nog voor een derde keer worden gedagvaard. Wanneer hij dan komt opdagen moet hij de rechter voor elk verzuim 2 schellingen betalen. En wanneer hij de derde keer niet komt dan verliest degene die gedaagd is de rechtszaak. De onroerende zaak om welke hij gedagvaard was zal hem worden ontnomen. Maar komt de aanklager niet op een van de dagen opdagen dan verliest deze geheel en al de rechtszaak.

13. Afleggen van de eed bij schulden

Als iemand een eed moet afleggen in een schuldzaak zal hij de rechtszaak verliezen wanneer hij met de verkeerde woorden de eed aflegt of wanneer hij niet op de juiste manier de eed aflegt of niet gezworen heeft. Echter, wanneer iemand de eed moet afleggen bij onroerende zaken kan hij de rechtszaak niet verliezen bij de eerste of tweede eedaflegging. Maar in het geval hij bij de derde keer de eed verkeerd aflegt of verkeerd gezworen heeft dan zal hij de rechtszaak verliezen. De onroerende zaak welke inzet is van de rechtszaak zal hem worden ontnomen en zal worden

toegewezen aan de aanklager. En voor elke keer dat hij op de verkeerde wijze gezworen heeft zal hij de rechter 2 schellingen moeten betalen.

14. Rechtsdagen

Verder zijn in deze stad jaarlijks drie rechtsdagen ingesteld. De eerste is de eerste maandag na 6 januari, de andere is de maandag na de eerste zondag na Pasen, de derde is de maandag na 24 juni. Deze zijn ingesteld zodat iedere poorter die in het bezit is van een onroerende zaak op een van deze drie dagen voor het gerecht kan komen in het geval dat iemand iets van hem eis voor hij mag worden aangeklaagd. En wordt hij niet aangeklaagd dan zal hij na het vonnis van de schepenen zijn onroerende zaak ongestoord bezitten. De genoemde rechtsdagen zullen in de kerk worden gehouden. Het ongestoord bezit van onroerende zaken kan alleen bekrachtigd of bevestigd worden door de schepenen of gezworenen.

15. Vrede bewaren of opleggen

Wanneer een twist ontstaat in de stad en de rechter is erbij gekomen en heeft geboden om 's graven vrede gedurende twee weken te bewaren en deze is bewaard en de rechter heeft opnieuw twee weken, en een derde keer wederom voor twee weken en een vierde keer een jaar en een dag en een zesde keer een jaar en een dag geboden 's graven vrede te bewaren en één van de vechtersbazen of beide handelden tegen het gebod van de rechter in, moeten ze de graaf 10 pond betalen. Een ieder die de vrede breekt zal zo dikwijls als hij dit gedaan heeft de gekwetste partij 10 pond geven of zijn hand verliezen wanneer hij in deze zaak door twee of meer schepenen schuldig is bevonden.

16. Vechten

Wanneer iemand met een scherp wapen een ander verwond heeft en door twee of meer schepenen schuldig is bevonden dan zal diegene ons en de gekwetste partij 10 pond betalen of zijn hand verliezen.

17. Huisvredebreuk

Voorts, als iemand alleen of met meerdere lieden een ander in zijn woning aanvalt en doodslaat dan zullen die aanvaller met al zijn helpers die daarbij aanwezig waren, in onze macht komen of die van onze opvolgers die heerschappij van ons recht hebben, wanneer zij door twee schepenen schuldig bevonden zijn. Maar wanneer de aanvaller alleen of met andere lieden iemand in zijn woning verwondt maar niet doodt en de schepenen zijn hiervan overtuigd dan moet ons of onze opvolgers tien pond betaald worden tenzij alle schepenen ervan overtuigd zijn dat hij het zwaarder zou moeten ontgelden. Elk van zijn helpers zal ons of onze opvolgers 45 Hollandse schellingen moeten betalen. De gekwetste zal hij genoegdoening moeten geven conform het vonnis van de schepenen. Degene die in zijn eigen woning wordt aangevallen, zich manmoedig beschermt en de aanvaller en zijn helpers die daarbij waren dood heeft geslagen zal ons of onze opvolgers voor elke doodslag 4 penningen betalen. Wij en onze opvolgers zullen verplicht zijn om hem te beschermen en hem met de ouders van degenen die dood zijn geslagen te verzoenen of een duurzame vrede te bewerkstelligen.

18. Vechten, ledemaat om ledemaat, lijf om lijf

Zo ook geldt dat iedere aanvaller, die voor zijn aanval door de schepenen schuldig bevonden is, zal verliezen hoofd om hoofd, oog om oog, lichaamsdeel om lichaamsdeel van zijn eigen lichaam.

19. Misdad

Voorts, degene die een zwaar en kapitaal misdrijf pleegt en zich heeft ingelaten met diefstal, brandstichting of roof, een ander met geweld van het leven heeft beroofd of zich heeft ingelaten met andere dodelijke zaken, en door de schepenen schuldig wordt bevonden, zal het laatste oordeel ondergaan en onthoofd worden. Iemand die van dit soort zaken beschuldigd is en niet door de schepenen schuldig wordt bevonden, kan met zijn eigen hand de eed afleggen onschuldig te zijn.

20. Staande houden van een dief

Hij die een dief in zijn huis gegrepen heeft moet de dief zelf staande houden of zal 7 van zijn burens erbij roepen. Hij mag de dief met zijn burens vasthouden totdat het klaarlichte dag is en de dief, met de dingen die hij gestolen heeft op zijn rug gebonden, kan worden overgedragen aan de rechter. Vervolgens zal de rechter de dief aanklagen en met hem handelen conform het vonnis van de schepenen.

21. Betalen van schuld

Hij die een ander iets schuldig is, deze schuld niet kan betalen en voor deze schuld is aangeklaagd bij de rechter kan op last van de rechter twee weken door de bode worden vastgehouden en opgesloten. Na die twee weken zal de rechter degene die de schuld schuldig is onder de hoede brengen van degene van wie hij schuldenaar is. Dit onder de voorwaarde dat deze hem zal voeden en zijn lichaam niet zal kwellen. Hij zal zolang vastgehouden worden totdat hij met de ander overeenkomt de schuld te betalen of deze hem de schuld kwijtscheldt.

22. Borgstellen

Als iemand vanwege een rechtszaak voor de rechter komt en er is iets van recht dat de rechter aangaat dan kan de rechter van hem een borg eisen. Wanneer hij dan na de eerste, de tweede en derde waarschuwing zegt dat hij niemand kent die voor hem borg kan staan zal hij de rechter geen boete hoeven te betalen. Maar in het geval hij gezwegen heeft en hij geen borg gesteld heeft dan zal de rechter hem met de schepenen gevangen nemen en de bode opdragen hem in een afsluitbare plaats vast te zetten. De bode is dan verplicht hem te bewaken en is hierover verantwoording schuldig aan de rechter. In het geval dat een poorter vanwege een rechtszaak voor de rechter komt en er is iets van recht dat de rechter aangaat dan kan, in het geval dat deze poorter evenzoveel goederen bezit als de hoogte van het recht dat de rechter aangaat, deze poorter het gerecht verlaten zonder borgstelling. Wanneer een poorter een dergelijke hoeveelheid goederen niet bezit dan moet hij als zekerheid een borg stellen zoals hiervoor beschreven is.

23. Bezwaar maken tegen een schepenvonnis

Degene die in het gerecht op lasterlijke wijze ten aanzien van de schepenen en hun vonnis, dat zij in gemeen beraad volgens het stadsrecht hebben gewezen, onrechtmatig en smadelijk bezwaar maakt, zal ons of onze opvolgers 10 pond en ieder schepen 1 pond als genoegdoening betalen.

24. Een vuistslag geven

Degene die een ander een vuistslag in het gezicht geeft en door de schepenen schuldig bevonden wordt, zal de landsheer een pond geven en de gekwetste partij een pond moeten betalen.

25. Huisvredebreuk met geweld

Degene die in een huis de heer des huizes vechtend belaagd heeft zal aan hem een schadevergoeding geven van 10 pond en aan de graaf 10 pond. Als hij een ander dan de heer des huizes in het huis heeft belaagd dan zal hij een schadevergoeding geven aan de heer des huizes van

10 pond, aan de belaagde 10 pond en aan de graaf 10 pond. Hierbij is het zaak dat hij dat al vechtend deed en door de schepenen schuldig wordt bevonden.

26. Een schuld door schepenen laten vastleggen

Wie als vreemdeling voor de schepenen een schuld heeft laten vastleggen en bij aanmaning niet heeft zorggedragen voor de betaling, zal daarop elke veertien dagen, tot driemaal toe, worden gedagvaard om in het gerecht van Alkmaar te verschijnen. Wanneer de schuldenaar dan nog niet ter terechtzitting verschenen is zal hij worden verbannen. Hij zal niet van deze ban worden ontheven totdat hij de graaf 3 pond betaald heeft. De rechter en degene aan wie hij de schuld schuldig is, moet hij de schuld en een schadevergoeding betalen zoals bepaald wordt door de schepenen. Wanneer de banneling binnen de stad komt dan zal hij, die om zijn schulden gebannen is, omwille van de ban en de schadevergoeding door de rechter met hulp van de schepenen en andere poorters gearresteerd worden en in een goede en sterke gevangenschap worden gehouden totdat hij de schuld, de schadevergoeding en de ban aan de graaf volledig betaald heeft. Hetzelfde geldt voor de verbannen verachter van het recht die de stad ontwijkt. Indien hij daartoe gemachtigd is, zal de rechter met hulp van de poorters de schadevergoeding en de ban betalen met de bezittingen van de banneling. Maar indien de rechter vanwege zijn onmacht niet kan betalen dan zal de graaf bij zijn eerst volgende komst de schuld, schadevergoeding en genoegdoening doen laten betalen.

27. Niet verschijnen bij het luiden van de klok

Wie niet is komen opdagen bij het luiden van de stadsklok zal de graaf 1 pond betalen.

28. Doodslag

Voorts zal een poorter die wordt doodgeslagen 32 pond worden betaald door de verwanten van de misdadiger. Alle bezittingen van de misdadiger zullen de graaf toekomen. Indien de poorter wordt doodgeslagen in zijn eigen huis en daar ook belaagd is, zal hem 62 pond worden betaald. Als een schepen wordt doodgeslagen wordt hem 42 pond betaald. Indien de schepen wordt aangevallen in zijn eigen huis en daar wordt doodgeslagen dan wordt hem 84 pond betaald.

29. Vechten binnen de stadsvrijheid

Wie binnen de stadsvrijheid gevochten heeft, zal worden gedwongen daar genoegdoening te geven. Anders wordt hij verbannen.

30. Vechten met een mes

Wie een mes bij zich droeg zal de graaf 10 pond moeten betalen. Wie een mes in woede vertoonde moet 15 pond betalen. En wie een ander ermee verwondde zal zijn hand verliezen. En wie de ander daarmee doodde, die zal worden gedood.

31. Betalen van wijn in de taverne

Wie een taverne is binnengegaan om iets te drinken moet door de wijntapper voorzien worden van wijn volgens de vaste en verschuldigde maat. En als deze persoon, indien het een poorter betreft, naar zijn genoegen heeft gedronken maar de rekening niet direct kan betalen dan mag hij weggaan tot de volgende ochtend. De volgende dag, voor het middaguur zal hij de wijntapper de wijn moeten betalen. Wanneer hij de wijntapper voor de genoemde tijd niet betaald heeft voor de wijn en daarvoor een klacht binnenkomt bij de rechter, dan zal de schuldenaar de wijntapper voor zijn wijn moeten betalen en de rechter 3 schellingen ter genoegdoening moeten geven.

32. Valse maten

Wie van het gebruik van een valse maat beschuldigd wordt en door twee schepenen schuldig is bevonden wordt veroordeeld om de rechter 3 pond te betalen.

33. Erfenissen

Inzake erfenissen in Alkmaar zal het gewoonterecht van toepassing blijven dat daar tot nog toe gegolden heeft. Hier aan wordt evenwel toegevoegd dat alle erfenissen van poorters, binnen Alkmaar of buiten de vrijheid, volgens het erfrecht zullen overgaan op de naaste erfgenaam onder zijn bloedverwanten, ongeacht of dit de zoon of de dochter is.

34. Van rechters recht

Wie iets van recht dat de rechter aangaat met geweld uit het gerecht heeft meegenomen en daarvoor door twee schepenen schuldig wordt bevonden zal ter genoegdoening van onze rechter of onze opvolgers 15 pond betalen.

35. Bakken

Een poorter die een vrouw heeft die pleegt te bakken of te bouwen mag door het toedoen van zijn vrouw één baksel brood of één brouwsel bier verliezen zonder dat hij daartegen iets kan ondernemen. Zo ook geldt dat iemand wiens vrouw wollen of vlassen garen pleegt te kopen of te verkopen door toedoen van haar een gewicht aan garen, dat men een steen garen noemt, kan verliezen. Echter, iemand wiens vrouw geen openbare handel drijft, kan door haar toedoen slechts een schade lijden van 4 penningen.

36. Afstand doen van gestolen goederen

Wanneer een gestolen goed word aangetroffen bij iemand die dat te goeder trouw onder zich hield en een ander kan met getuigen bewijzen dat het goed van hem was, dan kan hij zich verontschuldigen met drie eden. Evenwel kan deze man voortaan geen eed meer afleggen in welke zaak dan ook. De man die zijn goed teruggekregen heeft zal de rechter 2 schellingen en de bode 4 penningen betalen.

37. Duelleren

Voorts hebben wij de genoemde poorters het zodanige recht verleend en gegeven dat geen vreemdeling, omwonende, ridder of enig ander persoon een poorter van Alkmaar binnen de genoemde stad of in ons rechtsgebied of dat van mijn opvolgers mag uitdagen voor een duel. Dit geldt ook voor poorters onderling.

38. Vechten en zich verontschuldigen

Als iemand een ander binnen de vrijheid van de genoemde stad met een scherp wapen of ergens anders mee van het leven beroofde en het wapen weg heeft gegooid mag hij de onschuldeed afleggen tenzij hij door twee of meer schepenen schuldig wordt bevonden. En wordt hij hierop aangeklaagd dan zal hij binnen twee weken en driedagen voor het gerecht gedaagd worden. Wanneer hij niet binnen die termijn komt opdagen zal hij rechteloos verklaard worden en worden berecht. Maar komt hij binnen de gestelde termijn en heeft hij de rechter een vrijeleide gevraagd en deze niet gekregen, dan kan hij niet worden berecht.

39. Getuigen

Een vreemdeling mag niet getuigen tegen een poorter.

40. Verkrachting

Wanneer een vrouw, de verkracht is, en op onjuiste manier geklaagd heeft, namelijk zonder 7 mannelijke of vrouwelijke getuigen die geloofwaardig en eerlijk zijn, dan zal er geen gevolg worden gegeven aan haar aanklacht.

41. Onderpand

Wie een goed bezit dat hem als onderpand werd gesteld en dat niet binnen een jaar of langer wordt ingelost en iemand betwist zijn recht daarop, kan door met één hand te zweren bevestigen welk recht hij op het goed heeft.

42. Betalen van onkosten

Wanneer degene die voor de rechter wordt gedaagd in de toepassing van enig recht, de zaak verloren heeft dan zal hij veroordeeld worden de andere partij, die in zijn recht stond, alle kosten te betalen mits degene die de zaak gewonnen heeft zijn kosten bij besluit van de schepenen en met zijn eed zal vaststellen.

43. Dagvaarden

De bode zal een poorter alleen dagvaarden in diens eigen huis in de aanwezigheid van 2 poorters of meer.

44. In de vergadering komen

Van niemand wordt verwacht dat hij naar de vergadering van de schepenen komt tenzij hij daar toe door de schepenen is opgeroepen.

45. Wat schepenen wijzen zal men prijzen

Niemand kan een vonnis vernietigen van een schepen dat met medewerking van andere schepenen tot stand is gekomen en vastgesteld.

46. Verkrachting

Wanneer een vrouw een man beschuldigt van verkrachting en door zeven eerlijke en geloofwaardige getuigen de rechtszaak wint, dan zal de verkrachter worden onthoofd.

47. Onroerende zaken kopen

Als iemand een geërfde onroerende zaak of een andere onroerende zaak gekocht heeft en dat met getuigenis van de schepenen een jaar en een dag of langer in zijn bezit heeft gehad zonder dat iemand het opgeëist heeft, dan zal de bezitter van de geërfde of een andere onroerende zaak na de genoemde termijn zich niet hoeven te verantwoorden wanneer iemand hem over deze zaken aanspreekt.

48. Wie na arrestatie zonder toestemming vertrekt

Wie in de stad in aanwezigheid van twee poorters door de rechter of de bode gearresteerd wordt en zonder toestemming van de rechter uit de stad weggaat en hiervoor door twee schepenen schuldig wordt bevonden zal de rechter 45 schellingen betalen ter genoegdoening.

49. Getuigen bij schulden

Als iemand wordt gedaagd inzake een schuld en met betrekking tot deze schuld goede getuigen heeft, dan zullen alleen de getuigen met hun eed een getuigenis af kunnen leggen; de man zelf zal niet verplicht zijn te zweren.

50. Vrijheid

Nadat iemand poorter is geworden zal hij aan niemand toebehoren. Hij zal hier conform het stadsrecht vrijheid genieten.

51. Getuigen

Voorts moet het iedereen bekend zijn dat kinderen van priesters of degenen die niet uit een wettig huwelijk geboren zijn, niet mogen of kunnen getuigen in het nadeel van een goede lieden of inzake het recht van een poorter.

52. Belasting betalen

Wie binnen de vrijheid van Alkmaar land heeft waarvoor hij jaarlijks pacht moet betalen en de pachtsom heeft betaald mag het land onder zich houden zolang als hij leeft of is vrij het te verkopen na betaling van een dubbele pachtsom aan de eigenaar van het land. Maar als een man of vrouw die pachtland bezit sterft zal de naaste erfgenaam het land volgens het erfrecht behouden als hij de werkelijke eigenaar van het land een dubbele pachtsom heeft betaald. Dit gaat van geslacht op geslacht tot in de eeuwigheid.

53. Wie iemand verwondt als de klok luidt

Wie iemand binnen de vrijheid van Alkmaar verwondt terwijl de klok werd geluid in het algemeen belang van de stad of binnen drie dagen na het luiden van de klok, zal ons 10 pond betalen wanneer hij door twee schepenen schuldig is bevonden.

54. Opstellen van keuren

Daarnaast hebben wij toegestaan dat de schepenen van Alkmaar met medewerking van onze schout nieuwe geboden en regelingen mogen opstellen voor de duur van een half jaar of een jaar. De schepenen zullen deze vaststellen met hun eed en bevestigen dat zij van nut zijn voor het algemeen of een meerderheid en stroken met onze rechten.

55. Bijstand verlenen aan de gemeenschap

Wie als poorter de gemeenschap niet help om vreemdelingen te verdrijven opdat zij niet iets doen dat tegen het stadsrecht van Alkmaar ingaat, zal ons 1 pond moeten betalen en gedurende een jaar het poorterschap verliezen.

56. Het recht bestendigen

Bovendien gebieden wij de voornoemden dat zij met hun eed zullen bevestigen dat een ieder het recht van een ander zal bestendigen

57.

Als een poorter de schuldenaar van een andere poorter in zijn herberg ontvangt en de schuldeiser hierover bezwaar maakte tegen degene die hem het geld schuldig is, dan zal de waard, die deze vreemdeling ontvangen heeft, verplicht zijn aan zijn medepoorter, verantwoording te doen van het geld dat de vreemdeling hem schuldig is.

58. Panden

Elk pand of goed dat met pand bezwaard is, of het nu natte, droge, tienden of andere goederen zijn, zal door ons of de graven van Holland voor de genoemde poorters naar gewoonterecht van de stad Alkmaar in stand gehouden worden. Iedere mannelijke poorter zal getrouw bijstand verlenen aan de

instandhouding van de panden die zij in deze huidige tijd bezitten, totdat zij ingelost worden naar de wil van de burger die ze bezwaard houdt. De genoemde poorters zullen dit bekrachtigen met hun eed.

59. Schuld aflossen door poorters

Hetzelfde geldt wanneer een van de omwonenden, daartoe op wettelijke wijze gemaand, weigert een poorter van Alkmaar zijn schuld te betalen. De schout zal met de poorters zoveel van het zijne nemen zodat daarmee op redelijke wijze het gemaande bedrag voldaan wordt.

60. Bannen

In het geval dat door toedoen van een edelman of een dienstman een poorter van de stad Alkmaar wordt gebannen of aangehouden dan zullen wij of de graven van Holland zodanig handelen dat hij de poorter en zijn goederen vrij zal laten of wij zullen zoveel van het zijne nemen dat de poorter hiermee voldoet aan het gestelde.

61. De heer dienen

De poorters van Alkmaar zullen ons in onze krijgstochten of de wettige heer van Holland zijn krijgstochten dienen met 25 man.

62. Beden betalen

En de poorters van Alkmaar zullen ons of de wettige heer van Holland na het verstrijken van de genoemde 10 jaar een bede betalen op een nader te bepalen tijdstip. En in het geval dat het wenselijk is dat de wettige heer van Holland ter hofvaart gaat bij het Keizerlijk hof, wanneer hij trouwt, ridder wordt, zijn zuster trouwt of onze broer of onze zoon wettige heer van Holland wordt, of ridder wordt of trouwt dan zullen de poorters van Alkmaar op elk van deze gelegenheden, na het verstrijken van de voornoemde 10 jaar, een bedrag betalen waarvan door ons en onze raad en de schepenen van de stad de hoogte zal worden vastgesteld en geordonneerd. Want wij hebben gemeend de stad uit bijzondere dank gedurende de genoemde 10 jaar vrij te stellen van alle genoemde verplichtingen, met uitzondering van de krijgstochten tegen de Friezen.